برنامه ملی ارتقای سلامت روان جامعه و بازنگری آن برای سال ۱۴۰۱ لغایت ۱۴۰۵

دورنما و اهداف راهبردی در سال ۱۴۰۵

دورنمای سلامت روان مردم کشور در ۱۴۰۵

« در سال۱۴۰۵ سواد سلامت روان، افزایش پیدا کرده و سازمان های مرتبط، نقش و سهم خود را برای ارتقای سلامت روان عملیاتی کرده اند. وزارت بهداشت به عنوان دیده بان سلامت روان کشور با مدیریت بهینه منابع سلامت روان با تمرکز بر پیشگیری از آسیب های روانی اجتماعی با رویکرد گسترش خدمات جامعه محور و ظرفیت سازی و فراهم ساختن امکان دسترسی جمعیت عمومی به خدمات سلامت روان در شرایط عادی و بحرانی و با هدف افزایش نشاط ، توانمندی و تاب آوری و کاهش میزان بیماری های روانی ، توانسته است برنامه های مبتنی بر جامعه را با همکاری بخش ها و مشارکت میانجیان مردم، استقرار داده و کمیت و کیفیت مراقبت از بیماران مزمن روانی را افزایش دهد و از این طریق شیوع اختلالات روانپزشکی را کم کرده و معلولیت های ناشی از اختلالات شدید روانپزشکی را کاهش دهد.»

اهداف راهبردی

۱. سواد سلامت روان مردم در گروه های سنی مختلف به میزان ۳۰٪ سال پایه افزایش یافته است. *
۲. خدمات ادغام یافته شناسایی زود هنگام، درمان و مراقبت تخصصی از اختلالات روانی در نظام مراقبت های اولیه سلامت کلیه شهرستان ها در شرایط عادی و بحرانی فراهم شده است . **
۳. انگ اجتماعی کاهش یافته است. ***
۴. به طور میانگین از کل سهم مشارکت دستگاه ها و شبکه های میانجی مردم در اجرای برنامه های پیشگیرانه از اختلالات روانی (جهت کاهش عوامل مخاطره آمیز سلامت روان) ۳۰٪ اجرایی شده است. ****

اثرگذاری ملی و استانی عوامل اجتماعی موثر بر سلامت روان

۱. حساس سازی و حمایت طلبی از مقام معظم رهبری، مسئولان سه قوه کشور ، شوراهای فرابخشی و دستگاه های اجرایی
۲. حضور فعال وزارت بهداشت،درمان وآموزش پزشکی در شورای اجتماعی و سایر شوراهای مرتبط
۳. نظارت بر بخش سلامت روان کلیه پیوست های سلامت
۴. امضای تفاهم نامه سهم و نقش دستگاه ها و سازمان های دولتی ، بخش خصوصی و غیردولتی (سمن‌ها و شوراهای اسلامی) در ارتقای سلامت روان و آموزش پیام گزاران سلامت روان (شناسایی فرصت های بودجه ای در دستگاه ها برای بهره برداری در برنامه های ارتقای سلامت روان توسط خود دستگاه)
۵. تصویب قانون حمایت از بیماران مبتلابه اختلالات شدید روانپزشکی و پایش استقرار آن (در متن قانون پیش نویس حقوق بیماران روانی، حمایت های لازم و مشارکت های اجتماعی آنها باید لحاظ شده باشد)
۶. جلب حمایت برای تدوین برنامه جامع پیشگیری از خشونت اجتماعی و استقرار آن
۷. طراحی و اجرای برنامه آموزشی ارتقای آگاهی و نگرش سیاست گذاران و مدیران ارشد کشور در زمینه های اولویت دار سلامت روان (موضوع انگ زدایی یکی از مولفه ها)
۸. طراحی و استقرار برنامه های ارتقای سلامت روان در محل کار از طریق همکاری با دفاتر مربوطه در وزارت بهداشت و سایر دستگاه ها (از جمله پروتکل مدیریت استرس)

ارتقای سواد سلامت روان و توانمندسازی مردم در زمینه سلامت روان

۱. جلب حمایت و مشارکت برای استفاده از ادبیات و روش مناسب برای ارتقای سواد سلامت روان مردم و انگ زدایی در تئاتر، سینما و رسانه های تفریحی (تدوین پروتکل مناسب)
۲. اجرای برنامه های مدون و هدفدار در هفته سلامت روان
۳. تدوین منشور «سلامت روان ایرانیان» حاوی دانش، نگرش و مهارتهای ارتقای سلامت روان فردی و خانوادگی و ترویج آن از موقعیت های مدارس، دانشگاه‌ها، محل های کاری، میانجیان مردمی، رسانه ها و محلات (کودکان و زنان،گروه های مهم هستند،همچنین سلامت جنسی و سلامت معنوی هم باید در این منشور نمود داشته باشد)
۴. همکاری در طراحی برنامه های سلامت باروری، سلامت مدارس و تکامل دوران کودکی جهت گنجاندن ملاحظات سلامت روان در این برنامه ها (سلامت باروری، سلامت مدارس و تکامل دوران کودکی مناسب، به عنوان دوره های زندگی مهم در پیشگیری از بروز بیماری های روانی)
۵. تدوین محتوای آموزشی ارتقای سلامت روانی، اجتماعی و معنوی دانش آموزان برای آموزش حضوری و الکترونیک و تدوین برنامه ارتقای نظام مشاوره دانش آموز و خانواده برای تحقق سلامت روانی دانش‌آموزان و جلب حمایت برای استقرار آن
۶. تدوین و ابلاغ شیوه‌نامه گروه‌های خودیار ویژه بیماران روانی (در سطوح شبکه، بخش خصوصی و ...) و طراحی بسته‌های آموزشی لازم (در این گروه‌ها، خانواده بیماران روانی هم می توانند عضو شوند
۷. آموزش خبرنگاران، خانواده بیماران، خود مردم
۸. برگزاری یک کمپین ملی سالانه انگ زدایی

خدمات جامع سلامت روانی و اجتماعی شهرستان

۱. استقرار خدمات پیشگیرانه و مراقبتی سلامت روانی و اجتماعی در سه بسته در کلیه شهرستان ها به صورت ادغام یافته با نظام مراقبت های اولیه:
   - **بسته پایه**: شناسایی زود هنگام، درمان بیماران دارای اختلالات خلقی ، مشاوره کوتاه، آموزش مردم، ارجاع بیماران آسیب پذیر به مراکز حمایتی اجتماعی
   - **بسته تخصصی**: درمان و مراقبت از بیماران دارای اختلالات روانی که از سطح پایه ارجاع می شوند.
   - **بسته اقدام جامعه شهرستان**: اجرای تکالیف بین بخشی و مشارکت مردم در زمینه ارتقای سلامت روان در سطح شهرستان
۲. طراحی و اجرای برنامه ارتقای سلامت روان کارکنان سلامت
۳. تدوین، استقرار و ارزشیابی برنامه ارتقای سلامت روانی کودکان، نوجوانان و مادران باردار و ادغام در نظام شبکه
۴. طراحی و استقرار راهنماهای مشاوره و مداخله در مواقع بحرانی برای مداخلات اورژانس روانی
۵. اعتباربخشی بیمارستان‌های عمومی، بیمارستان‌های روانپزشکی و مراکز سلامت روان جامعه نگر، رتبه بندی انها و استقرار نظام نظارت همتایان
۶. طراحی و استقرار نظام پایش و نظارت بر عملکرد بخش خصوصی مراقب سلامت روان
۷. تدوین یا بازنگری بسته حمایتی و بازتوانی بیماران روانی و جلب حمایت برای استقرار این بسته در کشور با همکاری سازمان بهزیستی کشور (تلفیق با بسته مراقبت های پس از ترخیص)
۸. راهنماهای بالینی بیماری های روان تنی در خدمات شهرستان استقرار یابد

اقدامات پشتیبان

- ابلاغ برنامه توسط وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به کلیه معاونت ها و دانشگاه های علوم پزشکی
- حمایت طلبی برای تامین بودجه الگوی استقرار خدمات سلامت روانی و اجتماعی شهرستان
- تشکیل کارگروه کشوری سلامت روان و عملیاتی سازی هر یک از سه دسته مداخلات و پایش سالانه
- تصویب تکالیف برون بخشی دستگاه ها در ارتباط با ارتقای سلامت روان در شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور
- تصویب انتظارات و تکالیف شورای عالی استان ها و ابلاغ به شهرداران و شوراهای اسلامی شهر و روستا و پایش اقدامات
- تقویت شبکه تحقیقات حوزه سلامت روان کشور و تعیین اولویت های تحقیقاتی و اجرای آنها
- استقرار کامل نظام دیده بانی سلامت روان ویژه پیمایش های پایه
- ارزیابی وضعیت مطالب آموزشی سلامت روان در کلیه رشته های تحصیلی علوم پزشکی و ارتقای محتوی آنها
- اجرای برنامه روزآمدسازی نیروهای ارایه کننده خدمات پایه و تخصصی و اقدام جامعه در سطح شهرستان ها
- توافق بر سر تعرفه های خدمات سلامت روان ، نظام پرداخت کارکنان و حمایت بیمه ای
- تشکیل گروه رسانه سلامت روان و اطلاع رسانی ماهانه

* بر اساس پیمایش سواد سلامت روان ایرانیان در اولین سال اجرای برنامه

** بر اساس استاندارد تعریف شده در الگوی خدمات سلامت روانی و اجتماعی شهرستان (ادغام یافته در نظام مراقبت های اولیه) برای کلیه شهرستان ها فراهم شود .

*** بر اساس پرسشنامه سواد سلامت روان ایرانیان، انگ اجتماعی سنجیده می شود .

**** تعداد تفاهم نامه های امضاء شده و میزان اجرایی شدن مفاد هر تفاهم نامه سنجیده می شود . سایر نشانگرهای موفقیت در همکاری بین بخشی و مشارکت مردم، تعداد رابطان آموزش دیده ، تعداد برنامه های آموزشی برگزار شده برای کارکنان دستگاه ها و شبکه های متصل به هر دستگاه، بودجه صرف شده و پیوست های سلامت پروژه های دستگاه که جنبه های روانی در آن مد نظر باشد.

تقسیم کار درون بخشی برنامه جامع سلامت روان کشور		
حوزه	واحدها	(اقدامات و پروژه های مشترک)
	دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی	◎ تدوین و ابلاغ برنامه سالانه اقدام مشترک و زمانبندی لازم در راستای عملیاتی کردن و استقرار برنامه ملی ارتقای سلامت روان جامعه (با همکاری دستگاههای اجرایی مرتبط) ◎ هماهنگی با دستگاههای برون بخشی ذیل شورای عالی سلامت و امنیت غذایی در راستای عملیاتی کردن و استقرار برنامه ملی ارتقای سلامت روان جامعه ◎ تشکیل کارگروه ملی سلامت روانی اجتماعی و کمیته های فنی تخصصی مرتبط در راستای عملیاتی کردن و استقرار برنامه ملی ارتقای سلامت روان جامعه ◎ تهیه گزارشات فصلی نظارت تجمیعی از اقدامات بین بخشی برای گزارش به کمیسیون دایمی و شورای عالی سلامت وامنیت غذایی و سازمان برنامه و بودجه برای جذب منابع لازم ◎ تدوین گزارشات برای مقام معظم رهبری به منظور ارتقای سلامت روان و دعوت کلیه قوا و جامعه به تلاش برای کاهش عوامل خطر بیماری های روانی
معاونت بهداشت	دفتر سلامت جمعیت و تنظیم خانواده	◎ ارتقاء و غنی سازی بسته های خدمت سلامت روان در کلیه مقاطع سنی و برای گروه های پزشک و غیر پزشک(باهمکاری دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد معاونت بهداشت) ◎ تدوین و طراحی برنامه آموزش مهارت های زندگی توسط دفتر سلامت روانی، اجتماعی و اعتیاد و ارائه به اداره سلامت نوجوانان، جوانان و مدارس و پس از طرح و تایید درکارگروه سلامت مدارس(این کارگروه در تمام دانشگاه ها/ دانشکده ها وجود دارد) جهت اجرای در محیط کارشناسان این اداره، حسب مورد از همکاران مرتبط کمک می گیرند.
	مرکز سلامت محیط و کار	◎ اجرای برنامه سلامت روان در محل کار ، اجرای برنامه مدیریت استرس شاغلین در محل کار ◎ آموزش مضرات استعمال دخانیات، فواید و روش های ترک سیگار و مواد مخدر در محیط های کاری
	مرکز توسعه شبکه و ارتقای سلامت	◎ پشتیبانی از اجرای برنامه ادغام یافته سلامت روان در شبکه مراقبت های بهداشتی اولیه ◎ تقویت برنامه پزشک خانواده در کشور و بخصوص در مناطق شهری و ایجاد زمینه و امکانات مناسب جهت اجرای برنامه ادغام یافته سلامت روان ◎ ایجاد زیرساخت دسترسی و ارائه خدمات سلامت روان بصورت غیرحضوری در شرایط کووید(پیگیری تلفنی)
	مرکز مدیریت بیماریهای غیرواگیر	◎ انعقاد تفاهم نامه همکاری و کمک در زمینه پیشگیری از عوامل خطر روانی
	مرکز مدیریت بیماری های واگیر	◎ انعقاد تفاهم نامه همکاری برای عملیاتی کردن برنامه های مشترک در زمینه مشاوره سلامت روانی و اجتماعی به بیماران واگیردار
	دفتر آموزش و ارتقاء سلامت	◎ کمک به تولید بسته های خدمتی از طریق رسانه های قابل دسترس عموم ◎ مشارکت فعال در کمیته های زندگی سالم در دبیرخانه اقدام جامعه شهرستان.
	دفتر بهبود تغذیه جامع	◎ تشکیل جلسات هماهنگی مشترک برای طراحی، برنامه ریزی، مداخلات مناسب نقش تغذیه در سلامت روان و هم چنین نقش سلامت روان در تغذیه و الگوی غذایی سالم و بررسی شایع ترین مشکلات تغذیه ای- رفتاری ◎ همکاری در تهیه بسته علمی- اجرایی برای مشاوران تغذیه و سلامت روان در سطح ستاد و دانشگاه های علوم پزشکی کشور با هدف اصلاح رفتار و عادات تغذیه ای و پیشگیری از بروز بیماری های غیر واگیر تغذیه ای مرتبط با رفتارهای غذایی از جمله اضافه وزن، چاقی و بدخوری ها ◎ همکاری در تهیه متون آموزشی " نقش تغذیه در سلامت روان و شایع ترین مشکلات تغذیه ای- رفتاری" ◎ همکاری در برگزاری دوره آموزشی مهارت های نقش تغذیه در سلامت روان در کلیه مقاطع سنی ویژه گروه های پزشک و غیر پزشک ◎ همکاری در یکپارچگی الگوی برنامه ارتقای امنیت غذایی(باغ) با الگوی شبکه خدمات جامع سلامت روان و مراقبت های اجتماعی ایرانیان(سامان)
معاونت درمان	مرکز مدیریت حوادث و فوریت پزشکی	◎ تقویت و استاندارد سازی خدمات فوریت های روانپزشکی اعم از پایگاه های امداد رسانی اورژانس و بخش های اورژانس بیمارستان ها ◎ همکاری و حمایت از برنامه های سلامت روان در شرایط بحران
	دفتر ارزیابی فناوری و تدوین استاندارد و تعرفه سلامت	◎ تدوین بسته های خدمتی مطابق استانداردهای معاونت درمان با همکاری حوزه های تخصصی برای بهبود شرایط فیزیکی، درمانی و مراقبتی بیماران روانی بستری شده ◎ طراحی و اجرای برنامه های جلب حمایت برای افزایش پوشش بیمه مراقبت از بیماران مزمن روانی
	دفتر مدیریت بیمارستانی و تعالی خدمات بالینی	◎ ایجاد ضمانت اجرایی برای اختصاص دادن ۱۰ درصد تخت های بیمارستان های عمومی به بخش روانپزشکی ◎ تدوین ، ابلاغ و ترویج بخشنامه حمایت از حقوق انسانی بیماران روانی به کلیه مراقبان سلامت روان ◎ تدوین نقشه جغرافیایی راه اندازی بیمارستان های روانپزشکی یامراکز سلامت روان جامعه نگر بر اساس وضعیت توزیع بیمارهای روانی در کشور و برنامه ریزی برای استقرار آنها در طول برنامه ◎ همکاری و حمایت از تأمین منابع بیمارستانی روانپزشکی (فضای فیزیکی، تجهیزات، بودجه، نیروی انسانی) ◎ تجهیز،گسترش و تقویت بخش های کاردرمانی در بیمارستانهای روانپزشکی ◎ راه اندازی بیمارستان ویژه مجرمین/ محکومین دچار بیماری های روانپزشکی ◎ ارائه خدمات سلامت روان به کادر درمان در شرایط بحران(کووید)
	دفتر نظارت و اعتبار بخشی امور درمان	◎ اعتباربخشی بیمارستان های عمومی دارای بخش روانپزشکی ، بیمارستان های روانپزشکی و مراکز سلامت روان جامعه نگر ◎ رتبه بندی انها بر اساس کیفیت خدمات سلامت روان و استقرار نظام نظارت همتایان (نظارت بر اجرای استانداردهای بیمارستانی) ◎ طراحی و استقرار نظام پایش و نظارت بر کیفیت و عملکرد بخش خصوصی (کلینیک ، مطب و بیمارستان ها)مراقب سلامت روان ◎ تدوین و ابلاغ آئین نامه راه اندازی مراکز سلامت روان جامعه نگر
معاونت آموزش	مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی اداره کل اعتبار بخشی و ارزیابی و دبیرخانه های شورای آموزش پزشکی و تخصصی مرکز امور آموزشی دانشجویان دفتر امور اساتید و نخبگان	◎ روزآمد نمودن برنامه های آموزشی کلیه رشته های مرتبط علوم پزشکی بامحتوای ضروری و باید های سلامت روان، اجتماعی و معنوی(تشکیل کارگروه مشترک معاونت بهداشت و آموزشی) ◎ توسعه قطب های علمی سلامت روان در کشور ◎ تشکیل ائتلاف انجمن های علمی مرتبط در حیطه سلامت روان ◎ بازبینی برنامه نظارت و اعتباربخشی و رتبه بندی گروه های آموزشی روانپزشکی، روانشناسی و مددکاری اجتماعی کشور ◎ فراهم کردن زمینه برای بهره گیری از تجارب و دانش کشورهای موفق جهان در برنامه های آموزشی سلامت روان ◎ تربیت نیروی انسانی لازم در رشته های مرتبط با سلامت روان متناسب با سند برآورد نیروی انسانی این بخش ◎ در اولویت قرار دادن ارتقاء علمی اساتید دانشگاهها در مباحث سلامت روان ◎ بازنگری، ارتقا و استاندارد نمودن دوره آموزشی کارآموزی روانپزشکی و اجباری کردن دوره کارورزی روانپزشکی متناسب با وظایف پزشک خانواده ◎ افزایش ظرفیت پذیرش دانشجو در دانشگاه ها در رشته های مرتبط با سلامت روان

تقسیم کار درون بخشی برنامه جامع سلامت روان کشور		
حوزه	واحدها	(اقدامات و پروژه های مشترک)
معاونت توسعه مدیریت و منابع	مرکز بودجه و پایش عملکرد ،مرکز توسعه مدیریت و تحول اداری، اداره کل منابع انسانی و پشتیبان ، اداره کل امور مالی و ذیحسابی ، دفتر توسعه منابع فیزیکی و امور عمرانی	◎ تأمین و گسترش منابع (نیروی انسانی، بودجه، تجهیزات) در کلیه سطوح مدیریت، برنامه ریزی و ارائه خدمات سلامت روان ◎ هماهنگی جهت جذب نیروهای طرحی و ضریب کا در حوزه های مرتبط با سلامت روان مطابق با نیاز حوزه ها و صلاحیت نیروها ◎ انجام هماهنگی های لازم جهت افزایش بودجه سلامت روان کشور و نشان دار کردن اعتبارات اختصاصی ◎ نظارت بر حسن هزینه کرد بودجه های سلامت روان در کلیه سطوح برنامه ریزی، علمی و اجرایی ◎ کمک به شفاف شدن و تثبیت ساختار تشکیلاتی دفتر سلامت روانی،اجتماعی و اعتیاد در سطح وزارت بهداشت وگروه سلامت روانی، اجتماعی واعتیاد و در سطح دانشگاه ها و شهرستان ها
معاونت تحقیقات و فناوری		◎ طراحی و استقرار اولویت های تحقیقاتی سلامت روان توسط شبکه بهداشت روان ◎ جلب حمایت برای جذب بودجه تحقیقاتی سلامت روان از سهم ملی و تخصیص بودجه تحقیقاتی ویژه برای پژوهش های کاربردی سلامت روان به صورت منطقه ای و استانی و حمایت یا کمک به ارزیابی نتایج تحقیقات و انتشار در مجلات داخلی و خارجی ◎ انجام پیمایش دوره ای سلامت روان توسط موسسه ملی تحقیقات سلامت
سازمان غذا و دارو		◎ هماهنگی و برنامه ریزی جهت تامین داروهای روانپزشکی مورد نیاز در سطح کشور بویژه در سطح PHC ◎ بررسی داروهای ضروری و جدید روانپزشکی مورد نیاز کشور ◎ اقدامات در خصوص تهیه لیست داروهای روانپزشکی کشور در بلایا ◎ اقدامات در خصوص ورود داروهای ضروری و جدید به فهرست رسمی داروهای ایران ◎ اقدامات در خصوص تحت بیمه قرار گرفتن داروهای پرکاربرد و گران قیمت روانپزشکی مورد نیاز کشور ◎ اقدامات در خصوص اطلاع رسانی به شرکت های دارویی برای تولید یا واردات داروهای جدید و کاربردی مورد نیاز کشور ◎ تهیه راهنما های دارویی برای داروهای جدید روانپزشکی به منظور آشنایی کادر درمان با نحوه تجویز، نگه داری و آماده سازی دارو ◎ استفاده از ظرفیت داروسازان در نسخه الکترونیک به منظور پیگیری درمان بیماران ◎ نقش داروساز خانواده به منظور پیگیری درمان و اطمینان از مصرف صحیح داروها
معاونت دانشجویی و فرهنگی		◎ اجرای برنامه های آموزشی و ترویجی سلامت روان ویژه دانشجویان دانشگاه ها ◎ توسعه و ارتقای کلینیک های مشاوره دانشجویان کلیه دانشگاه ها ◎ تدوین برنامه ارتقای سواد سلامت روان و نشاط دانشجویان و کارکنان دانشگاه
معاونت پرستاری		◎ تشکیل تیم یا کارگروه سلامت روان و سلامت معنوی در حوزه نیروی انسانی معاونت پرستاری با هدف ارتقای سلامت روان کادر پرستاری با درنظر گرفتن ابعاد روانشناختی پاندمی اخیر و لزوم توجه به سلامت روان نیروی انسانی ◎ پایش ادواری، منظم و مستمر سلامت روان و سلامت معنوی کارکنان پرستاری از نظر اضطراب ، افسردگی، فرسودگی شغلی و... ◎ روز آمد نمودن برنامه های آموزشی ضمن خدمت کارکنان با موضوع خود مراقبتی، مدیریت استرس، تاثیرات روانشناختی بیماری کرونا مانند اضطراب، دیسترس معنوی، سوگواری و سایر مسایل مرتبط با سلامت روان از طریق راهنماهای بالینی ، کتابچه و آموزش های آنلاین ◎ ارایه مداخلات حمایتی سلامت روان در محل کار و یا بصورت آنلاین نظیر: مداخله در بحران، مشاوره تلفنی، حضوری، آنلاین، مشاوره گروهی، تشکیل گروه های حمایتی حضوری/ آنلاین و ویزیت روانپزشک، روانشناس، مشاوره تخصصی ◎ تدوین بسته های حمایتی ویژه کارکنان با محتوای سلامت روان ◎ فراهم کردن زمینه بهره گیری از تجارب و دانش کشورهای موفق دنیا و نتایج پژوهش های منتشر شده در زمینه ارتقای سلامت روان کادر پرستاری ◎ ارتقای کیفیت خدمات پرستاری بیماران مبتلا به اختلالات روانپزشکی از طریق بازنگری و تدوین بسته های خدمتی مطابق شرح وظایف در بخش های روانپزشکی... ◎ ارائه خدمات سلامت روان به بیماران دارای اختلالات جسمی مزمن، تروما، .. توسط پرستاران آموزش دیده مطابق بسته های استاندارد سلامت روان ویژه گروه های مذکور
مشاور وزیر در امور هیات امنا		◎ ملحوظ کردن ارزیابی عملکرد روسای دانشگاه ها بر اساس میزان موفقیت برنامه های سلامت روان و حمایت از این برنامه ها ◎ تصویب ساختار و نیروهای انسانی لازم برای توسعه برنامه های سلامت روان در شهرها و روستا ها
مشاور وزیر در امور بخش خصوصی		◎ انتقال حساسیت وزارت بهداشت به بخش خصوصی فعال در سلامت روان و تنظیم میثاق نامه انتظارات طرفین (بخش خصوصی و وزارت بهداشت)
روابط عمومی		◎ تدوین و اجرای برنامه سالانه روابط عمومی برای اطلاع رسانی در زمینه سلامت روان (ویژه مردم ، تصمیم گیرندگان) ◎ ترویج پیام های سلامت روان از طریق جلسات هماهنگی روابط عمومی های دستگاه های اجرایی
شورای سیاست گذاری و شورای معاونین		◎ تصویب سند سیاست سلامت روان و ابلاغ به واحدهای تابعه و دانشگاه ها و دریافت گزارش فصلی از میزان پیشرفت برنامه ◎ تصویب تکالیف و انتظارات بین بخشی در شورای عالی سلامت و امنیت غذایی کشور و ابلاغ به کارگروه های تخصصی استانی ◎ تشکیل کارگروه تخصصی سلامت روانی و اجتماعی ذیل دبیرخانه شورای عالی سلامت و امنیت غذایی و تشویق دستگاه ها در طول برنامه ◎ حمایت از تخصیص منابع مورد نیاز برای کلیه سطوح خدمات سلامت روان (سطوح ملی، استانی، شهرستانی، شبکه مراقبتهای بهداشتی اولیه) ◎ هماهنگی برای تصویب قانون حمایت از بیماران مبتلا به اختلالات شدید روانپزشکی در مجلس ◎ جلب حمایت و مشارکت سازمان های بین المللی در ارتقاء خدمات سلامت روان و ورود به حیطه فعالیت های مشترک جهانی

نقش و تقسیم کار بین بخشی برنامه جامع سلامت روان کشور	
سازمان	(اقدامات)
دفتر مقام معظم رهبری	◎ فرمایشات حمایتی و ارشادی مقام معظم رهبری به منظور ارتقای سلامت روان و دعوت کلیه قوا و جامعه به تلاش برای کاهش عوامل خطر بیماری های روانی
مجمع تشخیص مصلحت نظام	◎ پایش سیاست های کلان مدیریت عوامل خطر بیماری های روانی در جامعه در راستای چشم انداز ۲۰ ساله کشور و بند ۳ سیاستهای کلی سلامت و بند ۶ سیاستهای کلی جمعیت
شورای عالی امنیت ملی	◎ بررسی و تصویب سیاست های موثر برای حفظ امنیت ملی با توجه به اثرات آن بر سلامت روانی و اجتماعی جامعه
شورای نگهبان	◎ مراقبت و حمایت از تصویب قوانینی که با عدالت در سلامت تطابق دارد
ستاد مشترک فرماندهی کل نیروهای مسلح	◎ سنجش وضعیت سلامت روان نیروهای مسلح و اجرای برنامه های ارتقای سلامت روان نیروهای مسلح و خانواده های آنان ◎ تعیین سهم و نقش نیروهای مسلح در حفظ و ارتقای سلامت روان افراد جامعه ◎ تهیه و استقرار برنامه های لازم (با همکاری وزارت بهداشت) ◎ اختصاص تخت های روان پزشکی در بیمارستان های عمومی نیروهای مسلح
سازمان صدا و سیما	◎ مشارکت موثر در کمیته رسانه و سلامت روان و اجتماعی وزارت بهداشت ◎ اجرای برنامه مشترک تدوین شده در ارتقای سلامت روان جامعه (سطح ملی و استانی) ◎ تدوین منشور حفظ و ارتقای سلامت روان از طریق رسانه های تحت مدیریت صدا وسیما ، تصویب و ترویج آن برای اصحاب رسانه
قوه قضائیه	◎ پیشگیری از زندانی کردن نابجای افراد مبتلا به اختلالات روانی ◎ فراهم نمودن امکانات پیشگیری و درمان اختلالات روانی و رفتاری در زندان ها ◎ پیشگیری از پیامدهای زندانی شدن بر سلامت روان فرد زندایی و خانواده وی ◎ آموزش کارکنان و قضات دستگاه قضایی با نگاه سلامت محوری ◎ فراهم نمودن زیرساخت و دسترسی خدمات آموزشی و مشاوره برای مراجعین به اماکن قضایی که دچار آسیب های اجتماعی می باشند. ◎ حمایت روانی از خانواده زندانیان ◎ ارتقای سلامت روان کارکنان زندان ها ◎ ترغیب تلویحی زوجین در حال طلاق به استفاده از خدمات مشاوره و سلامت روان ◎ انجام پژوهش های علمی در زمینه توانمند سازی و ارتقاء سلامت روانی کارکنان ◎ جلب مشارکت عامه مردم و انسجام بخشیدن به تلاش های مردمی و نهادهای مدنی کشور به منظور تامین و پایداری امنیت جامعه با هدف ارتقاء سلامت روانی جامعه توسط ستاد مردمی پیشگیری از وقوع جرم
مجلس شورای اسلامی	◎ تصویب لایحه حمایت از حقوق بیماران مبتلا به اختلالات روانپزشکی شدید ◎ استقرار شیوه های جدید نظارت بر حسن اجرای برنامه ها و قوانین مصوب ◎ نظارت بر اجرای دستورالعمل پیوست سلامت برای لوایح و قوانین
نهاد ریاست جمهوری	◎ نظارت بر اجرای پیوست سلامت سیاست ها ، لایحه ها و برنامه های کلان دولت
شورای عالی انقلاب فرهنگی	◎ نظارت بر اجرای دستورالعمل پیوست سلامت برای سیاست ها و برنامه های پیشنهادی به شورای عالی فرهنگی ◎ حمایت از اجرای برنامه سواد سلامت روان از طریق شورای فرهنگ سلامت
معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری	◎ تعیین شاخص های وضعیت سلامت روانی زنان و خانواده، متناسب با ارزش های اسلامی ایرانی ◎ برنامه ریزی در زمینه ارتقاء سواد سلامت روان زنان و خانواده، متناسب با ارزش های اسلامی ایرانی
سازمان برنامه و بودجه	◎ تامین و اختصاص اعتبارات مورد نیاز برای کلیه دستگاه ها / سازمان ها و موسسات ذینفع دولتی در راستای عملیاتی کردن و استقرار برنامه ملی ارتقای سلامت روان جامعه
سازمان محیط زیست	◎ مدیریت موثر برای پیشگیری از آلودگی های زیست محیطی مضر به سلامت روان ◎ اجرای پیوست زیست محیطی ◎ حفظ سرمایه های زیست محیطی کشور
ستاد مبارزه با مواد مخدر	◎ تدوین سیاست ها و نظارت موثر و مبتنی بر شواهد در مورد مداخلات کاهش عرضه و تقاضا
سازمان مدیریت بحران	◎ آمادگی کامل در حوادث غیرمترقبه جهت ارائه خدمات سلامت روان و اجتماعی
جمعیت هلال احمر	◎ همکاری در ارائه خدمات و حمایت های روانی اجتماعی در سوانح ◎ توانمند سازی داوطلبان و نیروهای مردم نهاد جهت حضور منسجم هنگام وقوع سوانح و پاسخگویی بهینه ◎ ایجاد مراکز مشاوره تخصصی
وزارت خانه ها — وزارت کشور	◎ تدوین برنامه ارتقای سلامت اجتماعی با مشارکت وزارت بهداشت ◎ جلب همکاری و توانمندسازی شوراهای اسلامی شهر و روستا و شهرداری ها و دهیاری ها برای ارتقای سلامت ساکنین تحت پوشش ◎ ارایه مجوز و حمایت از عملکرد سمن های حوزه سلامت روان ◎ آگاهی بخشی و مشارکت استانداران و کارگروه های تخصصی استان ها در ارتقای سلامت روان ◎ تامین امنیت توسط نیروی انتظامی به عنوان ضابط قضایی (مواد مخدر. قاچاق. منکرات و فساد.پیشگیری از وقوع جرم،دستگیری متهمین و مجرمین و جلوگیری از فرار و اختفا آنها) ◎ تامین و صیانت از آزادی های اجتماعی شهروندان در چهارچوب قانون اساسی

نقش و تقسیم کار بین بخشی برنامه جامع سلامت روان کشور		
سازمان	(اقدامات)	
	وزارت آموزش و پرورش : سازمان آموزش و پرورش استثنایی	◎ بررسی وضعیت سلامت روان معلمان و مربیان و ارتقای آن ◎ سنجش و مداخله وضعیت سلامت روان ترک تحصیلی ها و دانش آموزان بازمانده از تحصیل و استقرار سیاست موثر مدیریت ترک تحصیل ◎ توانمندسازی انجمن اولیا و مربیان برای ترویج برنامه های ارتقای سلامت روان در مدارس و آموزش به خانواده های دانش آموزان و مدیران مدارس ◎ ارزیابی محتوی کتب درسی فعلی از نظر پوشش دادن اصول بهداشت روان در کلیه مقاطع تحصیلی و بازبینی احتمالی در محتوی ◎ وارد کردن ترویج سیاست های ضد تبعیض به مدارس ◎ گنجانیدن مهارت های زندگی در برنامه آموزشی به منظور اطمینان از این امر که مدارس محیطی دوستانه برای کودکان هستند ◎ رسیدگی به نیازهای کودکان دارای احتیاجات خاص، کودکان و دانش آموزان استثنایی در همه گروه های معلولیت تحت پوشش سازمان آموزش و پرورش استثنایی از قبیل کودکانی که ناتوانی هایی در امر یادگیری دارند ◎ تأمین و تربیت مراقبین سلامت مدرسه به تعداد کافی در کلیه مدارس ◎ مشارکت و حمایت از ایجاد مدارس مروج سلامت ◎ حمایت از تجهیز نمودن فضای فیزیکی مدارس و ایجاد محیط مناسب، راحت و استاندارد ◎ سنجش وضعیت سلامت روان دانش آموزان استثنایی ، خانواده آنها و کارکنان و برنامه های ارتقایی ،(از طریق واحد پیشگیری و بهداشت و واحد مشاوره و مددکاری سازمان) ◎ تقویت و ارتقای کمی و کیفی آموزش و پرورش استثنایی به منظور گسترش پوشش گروه های تحت پوشش سازمان آموزش و پرورش استثنایی (کودکان و دانش آموزان) و کمک به بهداشت روانی خانواده آنان ◎ توسعه و تقویت برنامه های روانی– اجتماعی دانش آموزان ◎ توسعه و تقویت تشکل های تخصصی دانش آموزان درحوزه راهنمایی و مشاوره از جمله همیار مشاورویاریگران زندگی ◎ توسعه و تقویت کمی و کیفی مراکز مشاوره به منظور ارائه خدمات تخصصی مشاوره ای به دانش آموزان و والدین و معلمان. ◎ نظارت بر کیفیت ارائه خدمات در مهد کودکها و برنامه ریزی جهت ارتقاء سلامت روان کودکان در مهدکودکها
	وزارت علوم، تحقیقات و فناوری	◎ سنجش وضعیت سلامت روان دانشجویان و کارکنان ◎ توسعه مراکز مشاوره سلامت روانی در دانشگاه ها ◎ گنجاندن واحد های درسی مرتبط برای افزایش سواد سلامت روان دانش آموختگان و تاثیر عملکرد تخصصی آنها بر سلامت مخاطبان ◎ اجرای برنامه های ارتقای نشاط در جامعه دانشگاهی ◎ کاهش استرس های ناشی از آزمون های دوره ای ◎ تامین نیروی انسانی لازم برای ارتقای سلامت روان متناسب با سند برآورد نیروی انسانی
	وزارت تعاون رفاه و کار سازمان تامین اجتماعی	◎ ایجاد ساز و کارهای لازم جهت ارائه خدمات مشاوره روانشناختی و مشاوره ویژه جامعه کار و تولید ◎ رتبه بندی کارفرمایان سلامت محور و خانه بهداشت کارگری از نظر میزان رعایت الزامات محیط کار مناسب با هدف بهبود وضعیت روانی اجتماعی کارگران ◎ تدوین بسته خودآموز ارتقای سلامت روان ویژه کارگران و کارفرمایان ونهادینه سازی استفاده از آن به روش های مقتضی ◎ نهادینه سازی دوره های آموزشی ارتقای سلامت روان در محیط های کاری ◎ افزایش اشتغال گروه های آسیب پذیر ◎ گنجاندن افراد مبتلا به بیماری های روانی مزمن در نیروی کار ◎ تامین بیمه های خدمات روانپزشکی ◎ ایجاد مرکز رسیدگی به تخلفات شغلی و سوء رفتار با کارکنان ◎ افزایش پوشش های بیمه ای جهت به حداقل رساندن هزینه های درمانی پرداختی توسط بیماران ◎ تحت پوشش بیمه قرار دادن خدمات درمانی دارویی و غیر دارویی برای بیماران روانی بر اساس استانداردهای تدوین شده توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
	سازمان بهزیستی کشور	◎ پرداخت مستمری به افراد دارای معلولیت، سالمندان و بیماران روانی مزمن ◎ حمایت و توانبخشی ازخانواده های بی سرپرست ،خود سرپرست ، ایتام ، کودک خیابانی و بد سرپرست ، دختران و زنان پناهجو و آسیب دیده ◎ ارائه حمایت و توانبخشی افراد در معرض آسیب های اجتماعی ، پیشگیری از آسیب های اجتماعی ◎ تدارک زیر ساخت ها و ارائه خدمات توانبخشی (حرفه ای، اجتماعی) ، تدارک امکانات مراقبتی و درمانی برای افراد دارای معلولیت، سالمندان و بیماران روانی مزمن ◎ مد نظر قرار دادن وجود و شدت بیماری های روانی به عنوان عواملی در اولویت بندی دریافت منافع رفاه اجتماعی ◎ حمایت از خانواده های دارای بیمار روانی مزمن بصورت پرداخت مستمری یا کمک هزینه حق پرستاری به خانواده یا مراقب بیمار در صورتی که آنها مراقبین اصلی بیمار باشند. ◎ آموزش کارکنان خدمات رفاه اجتماعی در مورد سلامت روان ◎ حمایت از تأسیس و راه اندازی واحد های شغلی توسط افراد کم درآمد. ◎ تقویت خدمات توانبخشی بیماران روانی، ساماندهی بیماران روانی مزمن دارای خانواده نیازمند، دارای خانواده غیر موثر،فاقد سرپرست ◎ انجام فعالیت های ارتقایی و پیشگیرانه مرتبط با سلامت روانی – اجتماعی در گروه های هدف خاص مبتنی بر قانون تاسیس سازمان بهزیستی کشور ◎ توسعه و تجهیز سامانه تصمیم در راستای کنترل و کاهش طلاق و صیانت و تحکیم بنیان خانواده ◎ تقویت مشاوره تلفنی و ساماندهی خدمات مشاوره تلفنی ◎ توسعه پوشش مشاوره های روان شناختی و مداخلات مددکاری پیش از طلاق در قالب سامانه تصمیم درسراسرکشور
	وزارت مسکن و شهرسازی	◎ اولویت به دریافت تسهیلات مسکن برای افراد دچار بیماری روانی ◎ تعیین مراکزی برای سکونت بیماران روانی(از قبیل منازل موقتی) ◎ پیشگیری از تبعیض در مکان منازل این افراد ◎ پیشگیری از تفکیک جغرافیایی مبتلایان به اختلالات روانی ◎ نظارت بر نرخ اجاره و رهن مسکن و برنامه ریزی جهت افزایش بی رویه آن
	وزارت ورزش و جوانان	◎ توسعه ورزش همگانی و برگزاری رویدادهای سازمان یافته آماتوری جهت حداکثر مشارکت تمامی اقشار مختلف کشور در فعالیت بدنی و ورزش و ایجاد نشاط اجتماعی در بین آحاد مردم.
	وزارت صنعت، معدن و تجارت	◎ ارتقاء سطح سلامت روان کارگران در محیط های کاری و مدیریت ریسک فاکتورهای روانی ناشی از کار در واحدهای تحت پوشش وزارت صمت ◎ ملاحظات نشر فرهنگ سلامتی در ارائه محصول یا خدمت (پاسخگویی اجتماعی) توسط تولیدکنندگان صنایع
	وزارت جهاد کشاورزی	◎ تامین سلامت روان کشاورزان و عشایر ◎ تدوین استانداردهای تولید، نگهداری، خرید و فروش و دسترسی به سموم نباتی(جهت پیشگیری از خودکشی)

نقش و تقسیم کار بین بخشی برنامه جامع سلامت روان کشور		
سازمان		(اقدامات)
	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	◎ حمایت موثر از کتب و نشریات و تولیدات هنری مرتبط به ارتقای سلامت روان و تشویق محصولات ممتاز در این زمینه ◎ توسعه موسیقی سنتی ایران ◎ توسعه گردشگری و تفریحات جامعه به ویژه برای اقشار آسیب پذیر ◎ استقرار سیاست های خبرگزاری ها در حمایت طلبی برای سلامت روان ◎ حمایت از ترویج پیام های سلامت روان در کمیته ملی و کارگروه استانی فرهنگ سلامت
	وزارت اقتصاد و دارایی	◎ اخذ و اجرای سیاست هایی در مورد اصلاحات اقتصادی که فقر نسبی و نیز فقر مطلق را کاهش می دهند ◎ تصحیح هر گونه اثر منفی بحران های اقتصادی بر بیکاری (یا توجه به هرگونه اثر بالقوه منفی اصلاحات اقتصادی بر سلامت روان جامعه و اخذ راهکارهای مناسب برای حذف یا کاهش این اثرات)
	وزارت نیرو	◎ توجه به ارتقای سلامت روان کارکنان وزارت نیرو
	وزارت ارتباطات و فناوری	◎ اختصاص امکانات ارتباطی و فناوری برای ترویج سواد سلامت روان از جمله پیامک کوتاه
	وزارت اطلاعات	◎ توجه به ارتقای سلامت روان کارکنان وزارت اطلاعات ◎ تعیین سهم و نقش وزارت خانه متبوع در ارتقای سلامت روان جامعه
	وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح	◎ برنامه های مدون برای ارتقای سلامت روان کلیه کارکنان و نیروهای وزارت دفاع و خانواده های آنان
	وزارت دادگستری	◎ ایجاد نظام پایش کننده قوانین مصوب مربوط به سلامت روانی و اجتماعی از جمله قانون حمایت از بیماران مبتلا به اختلالات شدید روانپزشکی ، قانون کودک آزاری و خشونت های خانگی
	وزارت نفت	◎ تامین و ارتقای سلامت روان کارگران و کارمندان بخش صنعت و مناطق ویژه عملیاتی
	وزارت خارجه	◎ همکاری برای تامین و ارتقای سلامت روان مهاجرین ایرانی در خارج از کشور ◎ دیپلماسی موثر سلامت از طریق ایجاد دفتر یا سیستم مرتبط در وزارت خانه
سمن ها		◎ جلب حمایت سیاست گذاران و رصد وضعیت سلامت روان و حمایت از بیماران و افراد دارای عوامل خطر